לד א מיי׳ פ״ד מהל׳ קדוש החדש הלכה יג סמג עשין

: 112

לה ב מיי׳ שם הלכה א סמג

:05 שם. לו ג ד מיי׳ שם הלי יד: לו ה טוש"ע או״ח סי׳ תכט

קר זו קום עימו מים מכטיף א: לח ו ז מיי׳ פ״ד מהל׳

מה: לש ח מיי׳ פ״ח מהלי כלי

המקדש הל' ז:

הנהות הב"ח

(ל) רש"י ד"ה ולתרומת

שלש הופות: (3) תום' ד"ה

שיל ש קופותו לבי דמום 7 ה בהפסקה כו' לקמן גבי אחד. נ"ב נראה דקשיא להו אמאי

ולא פריך הש"ם גבין לירקות ולנדרים בברייתא לקמן דף ולנדרים בברייתא לקמן דף י"ב [ותנא דידן אמאי לא

משיב נדרים אלאו דם"ל לחלמודא תנא ושייר אם כן הכא נמי לא הוי ליה למימר

בהפסקה לא קמיירי אלא דמני ושייר [ואהא קאמרי דלקמן

נמי סמך אתירולא] דהכא

בהפסחה לא חמיירי:

גליון הש"ם

תום' ד"ה שמא וכו' ליכא למיחש כולי האי. עיין יומל

לה ע"ב תוס' ד"ה ניחוש:

הנהות מהר"ב

רנשבורג

רש"י ד״ה עיבורין מניסן מניסן מניגן כו' ולעיין בלרכי עיבור

השנה בניסן כל"ל:

רבינו חננאל

קאמרי דלקמ

שקלים. ראשון קרבנות הלקוחים

שקלים הל' יא סמג עשין

.7

ל) [סנהדרין יב. חוס' שם פ"ב ה"ג], ב) סנהדרין פז. עדיות פ"ז מ"ז. ג) פסחים ו. עליות פיד תיק אל פסקהטיד. מגילה כט: סנהדרין יב: [ע"ז ה: תוספ' מגילה פ"ג ה"ב בכוכות נת.ז. ד) יומא סה: מגילה כט: ע"ש, ה) [לקמן ח: ט:], ו) יומא סה:, ז) [מוספתא פ"א ה"ד], ל) [יומא לה: צ"מ קית.], ע) בק"א: עיבור, י) בק"א: שמד, ל) [נ"ל קידשו],

מוסף רש"י אין מעברין השנה לפני ר"ה. אין יושבין ב"ד קודס ראש השנה לעיין ולומר תמעבר שנה זו בשני אדרים, שיש שכחה בדבר קודם שיגיע ומולולי בחמך קורט שיגיע ומומהי במתן (סנהדרין יב.). אבל מפני הדחק. שמל לא יהא שס ב"ד מופלא סמוך לאדר או שמא יבא מלך אדומי ויעכב על ידן, מעברין אותה. ומודיעין לגולה אחר ר״ה מיד שעיברנוה (שם). ואעפ״כ אין מעברין. אותה גשני חדשים אחרים אלא כשיגיע אדר יעשו שני אדרים (שם). הז העידו. כ' יהושע וכ' . פפייס כמס' עדיות (סנהדרי פו.). שמעברין השנה כל אדר. ואע״פ שלא נמלכו ואחר כד ראו שהשנה לריכה וחחר כך רחו שהשנה נריכה להתעבר ועברוה (שם). שהיו אומרים עד הפורים. לפיכך הולרכו להעיד כן שהיו שאר חכמים אומרים הפורים מעברין ושוב אין מעברין (שם). שואלין בהלכות הפסח. וכי מרחק להו לא ליימי לשלוחי ב"ד שכנר שמעו מון הדמטים לעשות הפקס נכוף לי וחתי לולחלי בממן (שם). הדש בחדשו לחדשי השנה. כל הני חדשים למה לי (פוגידה בפי) חדשין ימירי כמיני לדכשה לותר לך יש מדש שחמה לריך לחדש הקרבעות ולהבילים מתכוונה שכבר שמעו מן הדרשנים הקרבנות ולהביהט מחדב מדשה (יומא סה:) שאתה לריך ב-באת טולות תמידין לחדשו בהבאת עולות תמידין לחדשו בהבאת עולות תמידין ומוספין מתרומה חדשה, וזהו

תורה אור השלם

ניסן (מגילה שם).

1. הַחֹּרֶשׁ הַזֶּה לְכֶם רֹאשׁ חַדַשִׁים ראשון הוא לַכֵּם 2. שָׁמוֹר אֵת חֹדֵשׁ הָאַבִּיב ְוְעְשִׁיתָ פֶּסַח לִייָּ אֱלֹהֶיךְ בִּי בְּחֹרֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאֶךְ יִי אֱלֹהָירְ מִמִּצְרִים לְיִלְה:

דברים טז א וברים טרא 3. אַךּ בַּחֲמִשָּׁה עֲשָׂר יוֹם לַחֹרֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאָסְפְּכֶם אֶת תְּבוּאַת הָאָרֶץ תָּחֹגוּ אֶת חַג יְיָ שַׁבְעַת יְמִים בַּיּוֹם הָרָאשוֹן שַׁבָּעתוֹן וּבִיוֹם

הַשְּׁמִינִי שַׁבְּתוֹן: ויקרא כג לט 4. בִּיוֹם עַשְׂרִים וְאַרְבָּעָה לְעַשְּׁתֵּי עְשֶּׁר חֹדֶשׁ הּוּא חֹדֶשׁ שָׁבְט בִּשְׁנַת שְׁתִּים לְדָרְיֵוֶשׁ הִיָּה דְבַר יִיְ אֶל זְכַרְיָה בֶּן בֶּרֶכְיָהוּ בֶּן עִדּוֹא הַנְּבִיא לֵאמֹר: זכריה א ז ַנַּבְּבָּ זּגַ צַּזִּנבּ״. זכּוּ זוּ זּגַּ 5. וַתִּלְקַח אֶסְתֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ אַחַשַּׁורוֹשׁ אֵל בִּית מַלכּוּתוֹ בִּשׁנַת

אלא שחיםר מצוה יויחיד שהתגדב משלו כשרין בלבד שימסרם לצבור ייפשימא מהו דתימא ליחוש שמא ת שֶׁבַע אסתר ב טז למלכותו: . רְדָה בַּשְּנַת אַרְבַּע לְדְרָיֵוֶשׁ הַמָּלֶךְ הָיָה דְבַר יְיָ אַל וְכִרְיָה בָּאַרְבְּעָה לחֹדֶשׁ הַתְּשַׁעִי בְּכַסְלוּ זכריה ז א ־7. וְיָּקְרְאוֹ ספְּרֵי הַמִּלְךְ בָּעת הַהִּיא בַּחֹרָשׁ הַשְּׁלִישִׁי הוּא חֹדֶשׁ סִיוּן בִּשְׁלוֹשָׁה וְעֲשֶׁרִים בּוֹ וַיִּכְתַב בְּכָל אֲשֶׁר צְוָה מִרְדֵּכִי אָל הִיְהוֹרִים וְאֶל האחשר פנים והפחות ושרי המדינות אשר מהדי ועד כוש שבע ועשרים ומאה מדינה מדינה נמדינה ככתבה ועם ועם

יפה

בעל מום. שנולד במומו ועומד לישחט בחוץ מיום שנולד הוא ראוי הא בבעל מום. בעל מום מעיקרו דתם ונעשה בעל מום כיון לכך ומונין לו משנולד: מי מלי אכיל ליה. ביום שנולד דלמא נפל הוה ואין שחיטה מטהרתו עד שישהה שמונה ימים דשוב נפק ליה מכלל נפל דתניא (שבת ד' חלה:) רשב"ג אומר כל ששהה שלשים יום

באדם אינו נפל ובבפתה שתונה ימים:

לחדשים. למנין חדשי השנה:

לעיבורין. קא ס"ד לישב ב"ד ולעיין

אם השנה הבאה לריכה להתעבר:

ולתרומת שקלים. (ה) להקריב רחשון

קרבנות הלקוחים מתרומת קופות של

שהלי שנה זו: אף לשכירות בתים.

המשכיר בית לחבירו ואמר לשנה זו

כלתה שנתו באחד בניסן ואפי׳ לא

דר בו חלח חדש חחד: החדש הוה

לכם. ומנלן דניסן דכתיב ויקחו להם

שה לפסח וכתיב קרא אחרינא שהפסח

בחדש האביב שיש בו אביב שהתבואה

בכיכה בו להיוח מבושלח בנמר

בישולה: בעינה הביב וליכה. שכבר

נגמרה מניסן ואי איכא זרעא אפילה

אין זה בכיר אלא אפיל: ואימא אדר.

דאיכא זרעא חרפא המתבכר מאדר:

רוב אביב. שיהו רוב תבואות

מתבכרות בו: שיש בו הסיפה. שמכניסין בו פירות לבית מפני

הגשמים וכל הקין הן עשויות גדישין

לייבש: ראשון למילחיה. למעשה המן:

ותנא דידן. דלא תנא במתני׳ ר״ה

לחדשים: עיבורים מניסן מנינן.

בתמיה וכי רשחין ב"ד לישב ולעיין

בלורכי עיבור או ר״ה בניסן: אין

מעברין. אין מעיינין בלורכי לבורש

להודיע לגולה שעיברו ב"ד את השנה

שלא ישתכח הדבר עד אדר הבא:

אבל מפני הדחק. שמפחדין שלא

יגזרו נכריסי) מלישב ב"ד או שלריך

הנשיא לחצר המלך ואין מעברין אא"כ

ירלה נשיא כדאמר בסנהדרין (דף

יה.): ואעפ"כ אין מעברין אלא אדר.

אין מוסיפין חדש על השנה אלא אדר

דכתיב שמור את חדש האביב חדש

הסמוך לאביב עבר שיבא אביב

בזמנו: הפסקם עיבורין. שכיון שקדשו

את החדש לשם ניסן פסקה שנה

שעברה מלהיות מעוברת עוד שחין

רשאין לעשות ניסן אדר שכבר נכנסה

שנה אחרת לענין עיבור: הם העידו.

רבי יהושע ור' פפיים שמעברים את

השנה כל אדר אם ראו ב"ד לאחר

הפורים שהשנה לריכה להתעבר

מעברין אותה: שהיו אומרים עד

הפורים. לפי שהיו חכמים חומרים

שאין מעברין אא"כ נתישבו בדבר לפני

הפורים לכך החקקו לעדות זו: אתי

לולוולי בחמץ. שכבר מן הפורים ואילך

התחילו הדרשנים לדרוש ברבים בהלכו׳ הפסח הווקקו השומעים לעשות פסח

לפוף ל' יום ואם יעברו ב"ד את השנה

לא יתקבלו דברי שלוחי ב"ד לשומעין

לדחות את הפסח שכבר שמעו מן

הדרשני': בהפסק' לא קא מיירי. בראשי

שנים דהפסקה לא קא מיירי: חדש

בחדשו לחדשי. חדשי יתירא לדרשה:

הא בבעל מום בעל מום מי מצי אכיל ליה דקים ליה ביה שכלו לו חדשיו ת"ר באחד בניםן ראש השנה לחדשים ולעיבורין ולתרומת שקלים וי"א אף לשכירות בתים לחדשים מגלן דכתיב והחדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה דברו אל כל עדת ישראל לאמר בעשור לחדש הזה ויקחו להם איש שה לבית אבות שה לבית והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום לחדש הזה ושחמו אותו וגו' וכתיב 2 שמור את חדש האביב איזהו חדש שיש בו אביב הוי אומר זה ניםן וקרי ליה ראשון ואימא אייר בעינא אביב וליכא ואימא אדר בעינא רוב אביב וליכא מידי רוב אביב כתיב אלא אמר רב חסרא מהכא אך בחמשה עשר יום לחרש השביעי באספכם את תבואת הארץ איזהו חדש שיש בו אסיפה הוי אומר זה תשרי וקא קרי ליה שביעי ואימא מרחשוז ומאי שביעי שביעי לאייר בעינא אסיף וליכא ואימא אלול ומאי שביעי שביעי לאדר בעינא רוב אסיף וליכא מידי רוב אסיף כתיב אלא אמר רבינא דבר זה מתורת משה רבינו לא למדנו מדברי קבלה למדנו ⁴ביום עשרים וארבעה לעשתי עשר חדש הוא חדש שבט רבה בר עולא אמר מהכא זותלקה אסתר אל המלך אחשורוש אל בית מלכותו בחדש העשירי הוא חדש מבת רב כהנא אמר מהכא בארבעה לחדש התשיעי בכסלו רב אחא בר יעקב אמר מהכא יויקראו סופרי המלך בעת ההיא בחדש השלישי הוא חדש סיון רב אשי אמר מהכא *הפיל פור הוא הגורל לפני המן מיום ליום ומחדש לחדש שנים עשר הוא חדש אדר ואיבעית אימא מהכא בחדש הראשון הוא חדש ניסן וכולהו מאי מעמא

קבלה למדנו. לא מני מדברי למילף מכאן מינייהו כלל אם לא נאמר שהיתה קבלה בידם סדר שמות החדשים זה אחר זה והכי אמר בירושלמי שמות החדשים עלו בידם מבבל בראשונה בירח האיתנים שבו נולדו אבות בירח בול שבו כל העולם נובל והארך עשויה בולות בולות שבו בולים לבחמה בבתיחם בירח זיו שבו זיו האילנות מכאן ואילך ויהי בחדש ניסן שנת עשרים ויהי בחדש כסלו שנת נשרים בחדש העשירי הוא חדש טבת: בשנים קא מיירי. וקשיא דהא קא אמר לרגלים ואמר לעיל כיון שעברה עליו שנה בלא רגלים ורגלים בלא שנה י"ל מכל מקום בחדשים לא קא מיירי: הם העידו. משנה היא בעדיות (פ"ז משנה ז) ופ"ק דסנהדרין (פ"ז נשנה ז) גבי לעברוה ביום ל' של אדר דאמר רב נחמן מעובר וקדוש ומקשי ליה רבא מכדי מפורים לפסח תלתין יומין הוי ומפורים דרשינן בהלכות הפסח וכי מטי ריש ירחה ומרחקים להו אתי לזלזולי ה"נ ה"מ לחקשויי אמתניתין דעדיות: בהפסקה לא קא מיירי. לקמן

(ד' יב.) (גני אחד בתשרי ר"ה לירקות ולא קתני לנדרים כדקתני בברייתא משום דמתניתין בהפסקה לא קא מיירי:

מראשית השנה. לקמן (ד׳ ח.) אמרינן דוה תשרי: שמא לא ימסרם יפה יפה. פלוגתא דתנאי היא בקוף פרק הבית והעליה (ב"מ ד' קיח.) גבי שומרי ספיחים בשביעית אי מתנדב שומר חנם וקלת תימה דפריך הכא פשיטא במילתא דהויא פלוגתא דתנאי ושמא יש לחלק דהכא °ליכא למיחש

ובכור בעל מום משעה שנולד שראוי לאכילה והוא שנולו שואר לאכילה חוזא דקים ליה בגויה שכלו לו חדשיו, מונין לו שנה משעה שנולד. תנו רבנן באחד בניסן ראש השנה לחדשים כול' מנא לן, דכתיב ראשון הוא לכם רב חסדא ונדחו דבריו. ואמר רבינא דבר זה אינו עשרים וארבעה לעשתי עשר ואסיקנא ומתניתין דלא קתני אוקימנא להפסקת עיבוריז הן העידו שמעברין את השנה . דידן בהתחלת השנים מיירי, . רי ולתרומת שקלים. של שלש שלש סאים היו תורמין את הלשכה. והתרומה הראשונה של תרומת שקלים היתה באחד בניסן כר׳ טבי דאמר קרא

דלא חזי לאכילה מונים לו משעת הרצאה ואין לדקדק מכאן שיהיה שייך בל תאחר בנתינה לכהן דהכא לענין להאכילו בתוך שנתו ללריך כדאיתא פרק [עד כמה] (בכורות דף כו:):

לא אמרי מהאי דלמא מאי ראשון ראשון כולי האי כמו בשומר: לְמילתיה ותנא דידן בשנים קמיירי בחדשים לא קמיירי: ולעיבורין: לעיבורין מניםן מנינן והתניא איאין מעברין השנה לפני ר"ה ואם עיברוה אינה מעוברת אבל מפני הדחק מעברין אותה אחר ר"ה מיד -ואעפ"כ אין מעברין אלא אדר אמר רב נחמן בר יצחק מאי עיבורין יהפסקת עיבורין דתנן יוהן העידו ישמעברין השנה כל אדר שהיו אומרים עד הפורים מ"ם דמאן דאמר עד הפורים כיון דאמר מר מהשואלין בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום אתי לזלזולי בחמץ ואידך מידע ידיע דשתא מעברתא בחושבנא תליא מלתא וסברי חושבנא הוא דלא סליק להו לרבנן עד האידנא ותנא דידן בהתחלה קמיירי בהפסקה לא קמיירי: ולתרומת שקלים: מנלן א"ר יאשיה אמר קרא יזאת עולת חדש בחדשו לחדשי השנה יאמרה תורה חדש והבא קרבן מתרומה חדשה וגמרי שנה שנה מניסן דכתיב ייראשון הוא לכם לחרשי השנה ולגמור שנה שנה מתשרי דכתיב יימראשית השנה דנין ∘שנה שיש עמה חדשים משנה שיש עמה חדשים יימראשית השנה דנין ואין דנין שנה שיש עמה חדשים משנה שאין עמה חדשים אמר רב יהודה אמר שמואל קרבנות צבור הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן החדש וואם הביא מן הישן יצא אלא שחיםר מצוה תנ"ה "קרבנות צבור הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן החדש ואם הביא מן הישן יצא

זאת עולת חדש בחדשו עולה. הוא לכם בניסן מצוה להרי כשריז לחדשי השנה, חדש והבא קרבן מתרומה חדשה, וכתיב ביה בניסן ראשון הוא לכם לחדשי השנה, וגמר שנה שנה מניסן. וכי הא דתניא קרבנות הצבור הבאות באחד בניסן מצוה להביא מן החדש, וגמר שנה מניסן. וכי הא דתניא קרבנות הצבור הבאות באחד בניסן מצוה להביא מן החדש, ואם הביא מן הישן יצא, אלא שחיסר [מצוה]. ויחיד שהתנדב משלו כשרין, ובלבד שימסרם לצבור.

24

10. הַהוְשׁ הַנָּה לָכָם רֹאשׁ חֲדָשִׁים רָאשׁוֹן הוא לָכָם לְחַדְשַׁי הַשְּׁנָה. שמות יב ב 11. אֶרַץ אֲשׁר יִי אֱלֹהָיף דֹרְשׁ אֹתָה הְמִיד עִינֵי יִי אֱלֹהִיף בָּה מַרְשִׁית הַשְּׁנָה וְעַד אֲחַרִית שְׁנָה: דברים יא יב

לחדשים לא פליג. אלא בשנים קא מיירי בחדשים לא קא מיירי. ולעיבורין. נפסק עבור משנה זו, כדתנן עיברוה. נפסק העיבור ושוב בהפסקת עיבור מזו השנה פירוש, בשלשה פרקים בשנה תורמיז את הלשכה. ובשלש